

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. rugsėjo 26 d.
(OR. en)

12793/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0300 (NLE)

FRONT 332
COWEB 99
MIGR 269

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. rugsėjo 23 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 491 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO dėl Europos Sąjungos ir Šiaurės Makedonijos Respublikos susitarimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros Šiaurės Makedonijos Respublikoje vykdomos operacinės veiklos pasirašymo Sąjungos vardu

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 491 final.

Priedama: COM(2022) 491 final

Briuselis, 2022 09 23
COM(2022) 491 final

2022/0300 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Europos Sąjungos ir Šiaurės Makedonijos Respublikos susitarimo dėl Europos sienų
ir pakrančių apsaugos agentūros Šiaurės Makedonijos Respublikoje vykdomos
operacinės veiklos pasirašymo Sąjungos vardu**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Viena iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) užduočių – bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis sričių, kurioms taikomas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamentas (Reglamentas (ES) 2019/1896), atžvilgiu, „įskaitant galimą sienų valdymo būrių operacinį siuntimą į trečiąsias valstybes“¹. Todėl Agentūra, kaip Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų dalis, turi užtikrinti Europos integruotą sienų valdymą², kurio viena iš sudedamųjų dalių – bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis į Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento taikymo sritį patenkančių sričių klausimais, daugiausia dėmesio skiriant kaimyninėms trečiosioms valstybėms ir neteisėtos migracijos kilmės arba tranzito valstybėms³. Agentūra tiek, kiek to reikia jos užduotims atlikti, gali bendradarbiauti su trečiųjų valstybių institucijomis, kompetentingomis klausimų, kuriems taikomas minėtas reglamentas, atžvilgiu⁴ ir gali vykdyti su Europos integruotu sienų valdymu susijusius veiksmus trečiosios valstybės teritorijoje, jei ji su tuo sutinka.

Reglamento (ES) 2019/1896 73 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad aplinkybėmis, kuriomis reikia siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinio korpuso sienų valdymo būrius į trečiąją valstybę, kurioje būrių nariai naudosis vykdomaisiais įgaliojimais, Sąjunga ir susijusi trečioji valstybė sudaro susitarimą dėl statuso. Šis susitarimas dėl statuso turėtų būti pagrįstas tipiniu susitarimu, Komisijos parengtu pagal minėto reglamento 76 straipsnio 1 dalį. Komisija patvirtino šį tipinį susitarimą 2021 m. gruodžio 21 d.⁵

Sunkiausiu Europos migracijos ir pabėgėlių krizės laikotarpiu šimtai tūkstančių prieglobsčio prašytojų ir migrantų vyko į Europos Sąjungą per Vakarų Balkanus ir Šiaurės Makedonijos Respublika (toliau – Šiaurės Makedonija) tapo vieno iš pagrindinių neteisėto mišraus judėjimo maršrutų (daugiausia – iš Graikijos į Serbiją) dalimi. Nuo to laiko į Europos Sąjungą atvykstančių asmenų skaičius sumažėjo, tačiau migracijos maršrutas per Šiaurės Makedoniją vis dar plačiai naudojamas. Remiantis oficialiais duomenimis, 2021 m. į Šiaurės Makedoniją neteisėtai atvyko 20 874 asmenys. Neteisėtai migruojantys asmenys ir toliau yra organizuotų nusikalstamų grupuočių, vykdančių neteisėtą žmonių gabenimą, taikiniai. Visame migracijos maršrute gali būti pažeidžiamos jų žmogaus teisės. 2021 m. kirsdami šią šalį žuvo penki migrantai.

2017 m. Europos Komisija pradėjo derybas su Šiaurės Makedonija dėl susitarimo dėl statuso, remdamasi ankstesniu Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamentu (Reglamentu (ES) 2016/1624). Derybos sėkmingai užbaigtos 2018 m. liepos 18 d. Komisijai ir Šiaurės Makedonijai parafavus susitarimo dėl statuso projektą. Vis dėlto susitarimas dėl statuso nebuvo iš karto pasirašytas, o 2019 m. minėtas reglamentas buvo panaikintas ir pakeistas Reglamentu (ES) 2019/1896.

2022 m. liepos 29 d. Komisija gavo Tarybos įgaliojimą pradėti derybas su Šiaurės Makedonija dėl Susitarimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros vykdomos

¹ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų 10 straipsnio 1 dalies u punktas.

² Reglamento (ES) 2019/1896 71 straipsnio 1 dalis.

³ Reglamento (ES) 2019/1896 3 straipsnio g punktas.

⁴ Reglamento (ES) 2019/1896 73 straipsnio 1 dalis.

⁵ Komunikatas COM(2021) 829 „2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624, nurodytas tipinis susitarimas dėl statuso“.

operacinės veiklos Šiaurės Makedonijoje statuso. 2022 m. rugpjūčio 25 d. Europos Komisija Europos Sąjungos vardu surengė derybas su Šiaurės Makedonija dėl susitarimo. Komisija mano, kad Tarybos derybiniuose nurodymuose išdėstyti tikslai pasiekti ir susitarimas yra Sąjungai priimtinas.

Pridedamas pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo sudaro teisinį pagrindą pasirašyti Europos Sąjungos ir Šiaurės Makedonijos Respublikos susitarimą dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros Šiaurės Makedonijoje vykdomos operacinės veiklos.

Šengeno asocijuotųjų šalių padėtis

Šis pasiūlymas pagrįstas išorės sienų valdymo srities Šengeno *acquis*. Vis dėlto Sąjunga neturi įgaliojimų sudaryti su Šiaurės Makedonija susitarimo dėl statuso taip, kad jis būtų privalomas Norvegijai, Islandijai, Šveicarijai ir Lichtenšteinui. Siekiant užtikrinti, kad sienos apsaugos pareigūnai ir kiti atitinkami darbuotojai, kuriuos tos šalys siunčia į Šiaurės Makedoniją, turėtų tokį patį statusą, koks numatytas būsimame susitarime dėl statuso, prie šio susitarimo pridėtose bendrose deklaracijose turėtų būti išreikštas pageidavimas, kad Šiaurės Makedonija ir kiekviena iš tų asocijuotųjų šalių sudarytų panašius susitarimus.

Šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB, todėl Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.

• **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Sustiprinta kontrolė prie Šiaurės Makedonijos sienų turės teigiamą poveikį Sąjungos išorės sienų ir pačios Šiaurės Makedonijos sienų valdymui. Susitarimo dėl statuso sudarymas būtų susietas su platesnio masto bendradarbiavimo tikslais ir prioritetais, nustatytais Europos Sąjungos ir Šiaurės Makedonijos stabilizacijos ir asociacijos susitarime⁶.

Susitarimo dėl statuso sudarymas taip pat galėtų paremti platesnes Europos Sąjungos pastangas ir įsipareigojimus toliau plėtoti pajėgumus siekiant prisidėti prie reagavimo į krizes valdymo ir skatinti Sąjungos ir Šiaurės Makedonijos konvergenciją užsienio ir saugumo klausimais.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• **Teisinis pagrindas**

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra SESV 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktai ir 79 straipsnio 2 dalies c punktas kartu su SESV 218 straipsnio 5 dalimi.

Europos Sąjungos kompetencija sudaryti susitarimą dėl statuso aiškiai numatyta Reglamento (ES) 2019/1896 73 straipsnio 3 dalyje, kurioje teigiama, kad „[a]plinkybėmis, kuriomis reikia siųsti nuolatinio korpuso sienų valdymo būrius į trečiąją valstybę, kurioje būrių (grupių) nariai naudosis vykdomaisiais įgaliojimais, Sąjunga ir susijusi trečioji valstybė, [...], sudaro susitarimą dėl statuso, [...]“.

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 3 straipsnio 2 dalį Sąjunga turi išimtinę kompetenciją sudaryti tarptautinį susitarimą, kai jo sudarymas numatytas Sąjungos teisėkūros

⁶ [http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239\(2\)/2021-09-09](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/2021-09-09).

procedūra priimtame akte. Reglamento (ES) 2019/1896 73 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad susitarimą dėl statuso sudaro „Sąjunga ir susijusi trečioji valstybė“. Todėl susitarimas, kuris turi būti pasirašytas ir sudarytas su Šiaurės Makedonija, priklauso išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai. Pagal Reglamento (ES) 2019/1896 73 straipsnio 3 dalį siūlomas susitarimas dėl statuso bus grindžiamas Komisijos patvirtintu tipiniu susitarimu, kiek tai susiję su naujais elementais, kartu remiantis 2018 m. su Šiaurės Makedonija jau sutarto susitarimo tekstu.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Bendro požiūrio būtinybė

Susitarimas dėl statuso sudarys sąlygas Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai siųsti į Šiaurės Makedoniją Europos sienų ir pakrančių apsaugos būrius, naudojantis visomis Reglamento (ES) 2019/1896 suteikiamomis galimybėmis. Neturint šios priemonės Europos integruotam sienų valdymui įgyvendinti ir Šiaurės Makedonijai paremti valdant didelį migrantų, ketinančių tranzitu kirsti jos teritoriją, skaičių būtų galima naudoti tik dvišaliu pagrindu valstybių narių siunčiamus būrius. Todėl siekiant geriau valdyti Šiaurės Makedonijos sienas reikia laikytis bendro požiūrio.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Kadangi tai bus naujas susitarimas, galiojančių priemonių vertinimo ir tinkamumo patikrų nebuvo galima atlikti. Deryboms dėl susitarimo dėl statuso poveikio įvertinti nereikia.

- **Pagrindinės teisės**

Kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/1896 88 konstatuojamojoje dalyje, Komisija įvertins pagrindinių teisių padėtį Šiaurės Makedonijoje, susijusią su sritimis, kurioms taikomas susitarimas dėl statuso, ir apie tai informuos Europos Parlamentą

Numatomame susitarime bus numatytos praktinės priemonės, susijusios su pagarba pagrindinėms teisėms, ir juo bus užtikrinama, kad vykdant veiklą, organizuojamą remiantis susitarimu, pagrindinės teisės būtų visapusiškai gerbiamos. Susitarime bus numatytas nepriklausomas ir veiksmingas skundų nagrinėjimo mechanizmas pagal atitinkamas Reglamento (ES) 2019/1896 nuostatas, kad būtų galima stebėti ir užtikrinti pagarbą pagrindinėms teisėms vykdant visą veiklą, organizuojamą remiantis susitarimu.

- **Duomenų apsauga**

Jei su duomenų perdavimu susijusios susitarimo dėl statuso nuostatos iš esmės skiriasi nuo tipinio susitarimo dėl statuso, dėl jų konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Susitarimas dėl statuso savaime neturi jokio finansinio poveikio. Faktiškai siunčiant sienos apsaugos būrius remiantis veiklos planu, būtų patiriama išlaidų iš Agentūros biudžeto. Būsimos operacijos pagal susitarimą dėl statuso bus finansuojamos iš Agentūros nuosavų išteklių, kaip numatyta pagal Sąjungos metinio biudžeto ciklą.

Sąjungos įnašas į Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros biudžetą yra Sąjungos biudžeto, nustatyto Tarybos išvadosė dėl daugiametės finansinės programos, dalis.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija užtikrins tinkamą susitarimo dėl statuso įgyvendinimo stebėseną.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos ir Šiaurės Makedonijos Respublikos susitarimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros Šiaurės Makedonijos Respublikoje vykdomos operacinės veiklos pasirašymo Sąjungos vardu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktus ir SESV 79 straipsnio 2 dalies c punktą kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) aplinkybėmis, kuriomis reikia Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų nuolatinių pajėgų sienų valdymo būrius siųsti į trečiąją valstybę, kurioje būrių nariai naudosis vykdomaisiais įgaliojimais, Reglamento (ES) 2019/1896¹ 73 straipsnio 3 dalyje raginama, kad Sąjunga su susijusia trečiąja valstybe pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnį sudarytų susitarimą dėl statuso;
- (2) 2022 m. liepos 29 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Šiaurės Makedonijos Respublika dėl susitarimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros Šiaurės Makedonijos Respublikoje vykdomos operacinės veiklos (toliau – Susitarimas);
- (3) derybos buvo sėkmingai užbaigtos parafavus Susitarimą;
- (4) šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB², todėl Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (5) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos³ 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis sprendimas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio sprendimo, Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;
- (6) Susitarimas turėtų būti Sąjungos vardu pasirašytas su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau. Prie Susitarimo pridėta deklaracija turėtų būti Sąjungos vardu patvirtinta,

¹ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

² 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

³ Protokolas (Nr. 22) dėl Danijos pozicijos (OL C 326, 2012 10 26, p. 299–303).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Sąjungos ir Šiaurės Makedonijos Respublikos susitarimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros Šiaurės Makedonijos Respublikoje vykdomos operacinės veiklos (toliau – Susitarimas) pasirašymas patvirtinamas Sąjungos vardu su sąlyga, kad šis susitarimas bus sudarytas.

Susitarimo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinama prie šio sprendimo pridedama deklaracija.

3 straipsnis

Tarybos generalinis sekretoriatas parengia įgaliojamąjį raštą, kuriuo Komisijos nurodytam (-iems) asmeniui (-ims) suteikiami įgaliojimai pasirašyti Susitarimą su sąlyga, kad jis bus sudarytas.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*